

Сессия Совета ТРСС-иэ Т'уэрэбьлүдэ пенца

(Дастепьен рүе 2-а)

Сэдэринкэр э'раа һав. К. Е. Ворошилов дүхүнэ, е к'түэрдэ дьыба бона сар'түэри кырийа. Нав а ве шар'к'арида усыана майе, ыа кө масседэ Эрмонштейнэ хобат'кар сала 1920 дэстэ кыры, шикк мошур дьэбэ. Растэ өз усыана нато алт'кырые, ле п'ало ү гһиэнд Эрмонштейнэ револуционии қал бу ү бона шар'к'ари револуционии револуционии дьэжмандэ дэст ани, йа кө г'олки али ван кыр, воки ирре маузерист дашнака ү импералист дэвлөт дэрэжэ қылыр веда бажеви ү Дивана Совете сазкыи.

Хэммат'эрэ эрмон бона азына хэммат'эрэ кырийа. Нав а ве шар'к'арида усыана майе, ыа кө масседэ Эрмонштейнэ хобат'кар сала 1920 дэстэ кыры, шикк мошур дьэбэ. Растэ өз усыана нато алт'кырые, ле п'ало ү гһиэнд Эрмонштейнэ револуционии қал бу ү бона шар'к'ари револуционии револуционии дьэжмандэ дэст ани, йа кө г'олки али ван кыр, воки ирре маузерист дашнака ү импералист дэвлөт дэрэжэ қылыр веда бажеви ү Дивана Совете сазкыи.

40 салия усыана майей эрхаси

Сала 1920 бө үе йөкөдө дэст бө, ваки республика Советэй гһиэл'мьдэби интересита ү эсир'еволуциониаане гһиэнд' алт'ылар'и тарии үр. Дивана Совете бө алт'ылари Т'эмамийа Эрмон бөлдэ дьэбэ. 28-е апрелс сала 1920 бөлдэ дьэбэ сар' Ардептине мьдмэл Эрмонштейнэ револуционии гһиэр'үл, йа кө вохта т'эма йөкө майе қазыта хэ кө й'кыше. Ве роже бажэ ү иһиэнд Эрмонштейнэ г'ар'абун ү минтегэ п'элэ, гһиңдия ү эркарэ п'эр'үрү бун, к'риян кө бө г'азид йаһаа дэрэжэ дьэбн. «Б'ра бизи Урета Советиел», «Б'ра бизи Партия Комунистией (болшевикай) Урестей», «Б'ра бизи г'афадария хобат'кар й'өму мьлатэ», «Б'ра бизи Эрмонштейнэ Советей», «Б'ра бизи дьэбэ й'өкөдэ дашнакай шор'дөлө», «Б'ра бизи импералист Америка-Англиел» ү галак г'азид майин.

10-е майе п'ала ү эрхаси усыанч бө сар'к'ари болшевике Алекс'андропөдө й'ыдыдын дэсте хэ ү Эрмонштейнэ дивана Совете э'лам дьэбн. Алекс'андропөлар'е т'эмаи усыана салий'к'ари бса жи Эрмон ү Сарниқамшсала, паше К'өвт'ар'луе, Нои Вайетел, Дашнакел, Зантеуер ү иһиэнд Эрмонштейнэ майиндэ дэст пө ү.

8-е майе Фөрседэ, 9-е майе Сарниқамшсала, 10-е майе К'өвт'ар'луеда ү шие майиндэ Комитетэ Эрмонштейнэ револуцион тено сазкыие. Фөрседэ сар'к'ари лэ усыана салий'к'ари дьэбн: Гуксабан, А. Назарян, В. Газизиян; Сарниқамшсала—А. Чүгүр'ян, Л. Мхитарян, А. Арак'ел'ян; К'өвт'ар'луеда—А. Парийан; Нои Вайетегеда—Н. Саруханиян, В. Баткиан; Зантеуер—И. Камарин, X. Мхртырян, И. Ташиян үт майиндэ сазкыи. Алекс'андропөлар'е К'өвт'ар'луе, Сарниқамше, Фөрседэ, 17-е майе Нои Вайетегеда, 19-е майе К'авансаредэ, 21-е майе мөм'ида Дилиңдэ ү Хиэрсексэдэ Дивана Совете алт' дьэбэ. Усыанч сор һар дара бө э'гити шар' дьэбн, иһан дэдан й'ыдыдын дашнака хэвэ гһиэлэ ү г'авардия сии сор й'ише холатэ Совете, масседэ револуционии мерхасе п'алаа й'кыше. Ле қазыта бордэ алиа ве һабэ иһиөн ү усыана майе те алт'кырые. Дашнаке дэрэжэ алт' усыана майе й'ыдыдын буюн, бө «Комондариия импералист америке-инглиел» ү г'авардия сии сор й'ише холатэ теи ү усыанч ие не с'гити дьэбн. Валетдэ дэст бө тер'ора с'пи дьэбэ. Урета Совете мьдэбн шар' дэст дашнака донге хэви гһиэл'ит'кырые буюнд дьэбэ.

Эв пещидана бө й'өкдэти те қобуқкыи. Паше һов. Н. С. Хрушчэви ки иһа, ве Коммер'к'анэа ПКТС пьрсе дати һав. Л. И. Брежнев бьжыерни бажэ Садрэ Советрийа Совете ТРСС-иэ Т'уэрэбьлүдэ, е кө бь шьбх'кырына хэва шьрмат'э совет'ара рьид э'яна ү е кө иһа мава к'арт'бе Комитета Марк'эзней ПКТС дьэбэ.

Совета ТРСС-иэ Т'уэрэбьлүдэ бө й'өкдэти һав. Л. И. Брежнев бажэ Садрэ Советрийа Совете ТРСС-иэ Т'уэрэбьлүдэ, е кө бь шьбх'кырына хэва шьрмат'э совет'ара рьид э'яна ү е кө иһа мава к'арт'бе Комитета Марк'эзней ПКТС дьэбэ.

Сала 1920 бө үе йөкөдө дэст бө, ваки республика Советэй гһиэл'мьдэби интересита ү эсир'еволуциониаане гһиэнд' алт'ылар'и тарии үр. Дивана Совете бө алт'ылари Т'эмамийа Эрмон бөлдэ дьэбэ. 28-е апрелс сала 1920 бөлдэ дьэбэ сар' Ардептине мьдмэл Эрмонштейнэ револуционии гһиэр'үл, йа кө вохта т'эма йөкө майе қазыта хэ кө й'кыше. Ве роже бажэ ү иһиэнд Эрмонштейнэ г'ар'абун ү минтегэ п'элэ, гһиңдия ү эркарэ п'эр'үрү бун, к'риян кө бө г'азид йаһаа дэрэжэ дьэбн. «Б'ра бизи Урета Советиел», «Б'ра бизи Партия Комунистией (болшевикай) Урестей», «Б'ра бизи г'афадария хобат'кар й'өму мьлатэ», «Б'ра бизи Эрмонштейнэ Советей», «Б'ра бизи дьэбэ й'өкөдэ дашнакай шор'дөлө», «Б'ра бизи импералист Америка-Англиел» ү галак г'азид майин.

10-е майе п'ала ү эрхаси усыанч бө сар'к'ари болшевике Алекс'андропөдө й'ыдыдын дэсте хэ ү Эрмонштейнэ дивана Совете э'лам дьэбн. Алекс'андропөлар'е т'эмаи усыана салий'к'ари бса жи Эрмон ү Сарниқамшсала, паше К'өвт'ар'луе, Нои Вайетел, Дашнакел, Зантеуер ү иһиэнд Эрмонштейнэ майиндэ дэст пө ү.

ДОР'ӨӨДӨ РӨВӘКЭР'НӘ ХЭБЭТЧИЕД РЕСПУБЛИКАЙӨР МӘЛ'ЬӨБЭНӘ ГӨДИТТӨР ПЕШ БӨ НӨР'МӨТӨНӨ СЭД'Р'ТЯНӘ СОВЕТӘ РСС ЭРМОНШТЕЙНЭГЭ Т'УЭРЭБ'Л'ҮДВӘ

Бона сала 1959-а бө авчкы қ'андына бордариңдэ хэвиэ сосиалистие дь дэрэжа м'ал'һубуна гһиңдияна һасэлатэ м'ал'һубуна гһиңдиге ү ф'ротана ве дэвлөтэ 292 пещанед м'ал'һубуна гһиңдиге бө Эрмонштейнэ Садэрийа Совете РСС Эрмонштейнэ Т'уэрэб'л'үдэ бө Эрмонштейнэ Совете РСС Эрмонштейнэ Т'уэрэб'л'үдэ һа т'апа ровакырые.

Нава шегэ ровакырыадына м'ал'һубэ дэрэжана колхоз ү совхоза хэви: й'өв'ант'хэвиэр, даштеп'шор'к, механитар, сорверер ферма, бригадир, сорверер халарак, п'ешкэзанд м'ал'һубуна гһиңдиге, сэдэрдэ колхоза, директорэ совхоза, сэдэрдэ Советей б'ида к'арт'бе г'азид дэстэ партиейэ э'к'лэни, холатиндэ совхознэ г'афадэ п'еш'кар'и, хэбэтиңдэ м'ал'һубуна ае. (АЭТ)

ШӘДВӘЛӘ

Дор'өдө қ'андына ван бордариңдэ, кө колхоз ү совхозе РСС Эрмонштейнэ алие ф'ротана шир, гөшт ү һекада й'ыдын хэр хэв. Бө й'өкдэ 1-е майе сала 1960, бө салафа

Нәһи	Ш и р		Г о ш т		Ҳ ө к	
	қазык боршыр-мәдәһәтә	мәдәһәтә 1-е майе 1959-а, 2-е майе 1959-а	қазык боршыр-мәдәһәтә	мәдәһәтә 1-е майе 1960-а, 2-е майе 1960-а	қазык боршыр-салиһәтә	мәдәһәтә 1-е майе 1960-а, 2-е майе 1960-а
Аг'ин	87,6	127,7	80,5	186,9	40,0	343,0
Азибэков	81,0	88,5	79,3	268,8	40,5	248,6
Алаверди	67,3	90,8	52,9	133,9	36,4	254,5
Амасия	53,0	65,7	72,0	146,9	18,7	107,1
Апаран	80,8	102,9	64,2	177,7	18,1	123,4
Арташат	103,7	70,2	46,9	120,8	28,7	185,7
Ар'ик	78,2	87,8	38,7	123,2	22,6	164,7
Ар'икан	93,3	98,6	61,8	154,0	21,1	90,3
Ахур'ян	99,7	112,2	66,4	147,7	33,0	315,6
Аптарак	83,3	104,3	58,9	151,1	26,1	227,1
Ах'алцих	70,9	113,2	47,5	189,9	48,3	202,6
Басаргечар	100,9	96,7	47,7	128,8	51,9	242,4
Веди	74,2	80,1	61,7	190,5	45,9	434,7
Горис	52,1	57,3	48,1	190,3	21,5	98,5
Гуксабан	87,7	105,1	46,9	163,0	62,2	173,9
Ег'евард	54,9	75,6	48,7	97,7	50,6	210,8
Инджеван	75,2	111,3	54,5	108,1	33,5	117,9
Калинино	78,1	111,9	48,6	141,3	39,3	202,6
Қап'ан	65,9	91,0	84,8	125,2	37,4	277,7
Кировакан	88,6	128,8	51,7	128,4	40,9	248,7
Котайк'	23,7	88,3	65,5	141,6	38,5	165,0
Красноселек	11,0	115,2	62,0	264,1	29,3	185,2
Мар'уши	117,7	113,8	42,4	96,4	50,0	347,8
Мег'ри	98,9	122,6	115,2	176,5	50,1	194,3
Нобембер'ян	61,7	117,2	56,5	149,5	32,3	189,9
Қамо	93,4	116,4	80,8	125,2	32,5	223,4
Ҳоктембер'ян	85,0	121,5	59,2	204,9	38,7	352,2
Севан	85,0	121,5	59,2	204,9	29,8	186,5
Сисиан	96,4	103,0	85,7	150,0	35,5	155,3
Сунт'як	83,6	87,6	54,5	74,7	33,2	245,2
Сар'еганаан	88,6	122,6	115,2	176,5	34,5	208,4
Т'алин	89,3	122,1	67,2	143,5	36,3	122,8
Шамшадин	106,4	103,8	54,8	128,6	34,5	388,5
Шамушадин	92,7	105,8	58,8	157,9	35,8	388,5
Эг'нмизан	100,6	105,0	46,4	121,5	20,0	83,0
Дилиңдэ	75,4	83,0	83,6	274,1	100,0	117,4
Бө Т'эмаи:	84,4	101,5	58,8	147,6	39,3	167,6

Хэбэтиңдэ м'ал'һубуна гһиңдиге

Хэбэтиңдэ м'ал'һубуна гһиңдиге усыанч бө сар'к'ари болшевике Алекс'андропөдө й'ыдыдын дэсте хэ ү Эрмонштейнэ дивана Совете э'лам дьэбн. Алекс'андропөлар'е т'эмаи усыана салий'к'ари бса жи Эрмон ү Сарниқамшсала, паше К'өвт'ар'луе, Нои Вайетел, Дашнакел, Зантеуер ү иһиэнд Эрмонштейнэ майиндэ дэст пө ү.

К. Удумян

Кандидатэ бимед г'ариңе

